

Anára váldostivrra čeahkkin 14.12.2023
Sierraoivil
Pirita Näkkäljärvi (ruon, čatn.)

Ášši 60 § Bušeahttaárvalus jahkái 2024 sihke ekonomii- ja doaibmaplána jagiide 2024–2026

Guođán sierraoavila mearrádussii, mii guoskai sámemusea ja luondduguovddáš Siidda doaibmadoarjaga Anár gieldda bušeahas 2024.

Evttohin čeahkkimis, ahte Siidda doaibmadoarjja loktejuvvo 10 000 euroin (oktiibuot 60 000 euroi) jagis 2024, muhto mu evttohus táhpí jienasteami jienaiguin 17–6, 2 guoros jiena. (Mu evttohus lei seamma, man ovddasteaddji Maritta Mäenpää (guovd) dagai gielddaráđdehusas ja man áirras Anna Roos (ruon, čatn.) doarjui doppe.)

Ákkastallen iežan evttohusa dainna, ahte Siida lea Anára gildii hui dehalaš turismačuozáhat, mii buktá gildii olu ruđa. Goittotge doaibmadoarjja, man Anára gieldda lea máksán, lea bisson seamma dásis 50 000 euros jahkeviisáid, vaikke Siidda doaimmat ja doaibmalanjatge leat viidon.

Lassin, Siida lea hui dehalaš sámi servošii. Ovdamearkan vahkku dassái Siidda searvvušlaš dilálašvuohta čohkkii sullii 45 olbmo árgabeaivve, gasku beaivve, geahčedit dovdameahuttun nissoniid gahpiriid ja identifiseret guđe guovlluid sogaide dat gullet. Dát lea searvvušlaš doaibma, mas lea stuorra mearkkašupmi, mii čohkke oktii iešguđet sohka buolvvaid, ja mas sirdášuvvá dehalaš árbevirolaš diehtu. Siiddas váilu ruhtadeapmi namalassii dákkár searvvušlaš doaimmaide, main ávkkástallojuvvojit Máttá-Suomas máhcahuvvon čoačkáldagat.

Sávven, ahte livččiimet sáhttán ovtamielalaččat dohkkehit dákkár uhca lasáhusa Siidda doaibmadoarjagii, daningo dát livčče leamašan dehalaš signála maiddá eará ruhtadeaddjiide, daningo Siida lea ohcamin lasseruhtadeami maid eará sajiin namalassii searvvušlaš doaimmaide.

Siida lea sádden ruhtaohcamuša Anára gildii 6.11.2023. Dat gávdno gieldda arkiivvain.

Ohcamušas daddjojuvvo earret eará:

- Sámemuseafoanda ohcá Anára gielddas doarjaga Siidii 90 000 euro.
- Sámi musea doaimmat leat viidon ja dan lága miel doaimmat leat lassánan jagi 2020 musealága ođastusa dihtii.
- Museas galledit eanet ah eanet turisttat ja Siiddas lea deaddu lasihit oasseáigásaš bargiid meari. Museas leat dál 16 fástabargi ja geassit sullii 30 oasseáigásaš bargi.
- Siida lea mearkkašahtti, jos ii dehalamos turismačuozáhat ja galledanbáiki Anáris. Bealli gussiin bohtá eará riikkain. Siiddas eai leat goassege galledan nu olu olbmot go jagis 2023 (museaođastusa maŋŋá). Ođasmahttojuvvon Siiddas leat galledan sullii 200 000 olbmo 1.6.2022 maŋŋá. Ođđa válđočájáhusa gussiid mearri manai badjel 100 000 olbmo čakčamánu 2023.

- Seammás sámi searvvuš sávvá kulturárbedoaimmaid ja -dáhpusaid miehtá gieldda, muhto resurssat eai reahkká dasa guhkes gaskaid gielddas.
- Siida ovddida Anára gieldda suvdilis turismma ja hukse miellagova Anáris. Suoma medias Anár beaggá erenoamažit sámemusea doaimmaid bokte, dego repatriašuvdna ja Siidda ođastus.
- Sámi musea Siida lea bealákehtes doaimmi ja bargá ovttasbarggu buot mátkeealáhusfitnodagaiguin.

Ustitlaš dearvuodaiguin,

Pirita Näkkäljärvi

Inarin valtuuston kokous 14.12.2023
Eriävä mielipide
Pirita Näkkäljärvi (vihr, sit.)

Asia 60 § Talousarvio vuodelle 2024 sekä talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2024–2026

Jätän eriävän mielipiteen päätökseen, joka koski Saamelaismuseumia ja luontokeskus Siidan toiminta-avustusta Inarin kunnan talousarviossa 2024.

Esitin kokouksessa, että Siidan toiminta-avustusta nostetaan 10 000 eurolla (yhteensä 60 000 euroon) vuodelle 2024, mutta esitykseni hävisi äänestyksessä äänin 17–6, 2 tyhjää ääntä. (Ehdotukseni oli sama, jonka Maritta Mäenpää (kesk) teki kunnanhallitukselle ja jota valtuutettu Anna Roos (vihr, sit.) siellä kannatti.)

Perustelin omaa esitystäni sillä, että Siida on Inarin kunnalle tärkeä matkailukohde, joka tuo kuntaa paljon rahaa. Kuitenkin toiminta-avustus, jota Inarin kunta on maksanut, on pysynyt samansuuruisena 50 000 eurossa vuosien ajan, vaikka Siidan toiminta ja toimitilat ovat laajentuneet.

Lisäksi Siida on hyvin tärkeä saamelaisyhteisölle. Esimerkiksi viikko sitten Siidan yhteisöllinen tapahtuma kokosi noin 45 henkilöä arkipäivänä, keskellä päivää, tarkastelemaan tunnistamattomia naistenlakkeja ja tunnistamaan mille alueille ja mihin sukuihin ne kuuluvat. Tämä on yhteisöllistä toimintaa, jolla on suuri merkitys, joka kokoaa yhteen eri sukupolvia, ja jossa siirtyy tärkeää perinteistä tietoa. Siidalta puuttuu rahoitus nimenomaan tällaiseen yhteisölliseen toimintaan, jossa hyödynnetään Etelä-Suomesta palautettuja kokoelmia.

Toivoin, että olisimme voineet yksimielisesti hyväksyä tällaisen pienen lisäyksen Siidan toiminta-avustukseen, koska se olisi ollut tärkeä viesti myös muille rahoittajille, sillä Siida on hakemassa lisäävustusta myös muista paikoista nimenomaan yhteisöllistä toimintaa varten.

Siida on lähettänyt avustushakemuksen Inarin kunnalle 6.11.2023. Se löytyy kunnan

arkistoista. Hakemuksessa sanotaan muun muassa seuraavaa:

- Saamelaismuseumiosätiö hakee avustusta Inarin kunnalta Saamelaismuseumiolle 90 000 euroa.
- Saamelaismuseumion toiminta on laajentunut ja sen lakisääteiset tehtävät ovat lisääntyneet vuoden 2020 museolain uudistuksen myötä.
- Matkailijamäärien jatkaessa edelleen kasvuaan Siidalla on paine lisätä osa-aikaisten työntekijöiden määrää. Museolla on tällä hetkellä 16 vakituista työntekijää ja kesäkaudella noin 30 osa-aikaista työntekijää.
- Siida on merkittävä, ellei tärkein matkailunähtävyys ja vierailukohde Inarissa. Puolet vierailijoista tulee muista maista. Siidassa ei ole koskaan aiemmin ollut niin paljon kävijöitä, kuin vuonna 2023 (museumion uudistuksen myötä). Uusitus Siidassa on vierailut noin 200 000 kävijää 1.6.2022 jälkeen. Uuden päänäyttelyn näyttelyvierailijoiden määrä ylitti 100 000 kävijää syyskuussa 2023.

- Samaan aikaan saamelaisyhteisö toivoo kulttuuriperintötoimintaa ja - tapahtumia eri puolilla kuntaa, mutta resurssit eivät sellaiseen riitä pitkien etäisyyksien kunnassa.
- Siida edistää Inarin kunnan kestäväää matkailua ja rakentaa mielikuvaa Inarista. Suomen mediassa Inari saa näkyvyyttä erityisesti Saamelaismuseon toiminnan kautta, kuten repatriaatiot ja Siidan uudistus.
- Saamelaismuseo on puolueeton toimija ja tekee yhteistyötä kaikkien matkailuyritysten kanssa.

Ystävällisin terveisin,

Pirita Näkkäläjärvi